

- 11, 12 juni Scheveningen, Theater aan de Haven, 20.30 uur
 13 juni Rotterdam, De Lantaren, 20.30 uur
 14 juni Amsterdam, De Brakke Grond, 20.30 uur
 15 juni Utrecht, Stadsschouwburg (Blauwe Zaal), 20.30 uur
 16 juni Middelburg, Schouwburg (Toneelzaal), 20.00 uur

Laura Dean Dancers and Musicians

- 14 juni Rotterdam, De Lantaren, 20.30 uur
 15 juni Amsterdam, De Brakke Grond, 20.30 uur
 16 juni Utrecht, Stadsschouwburg (Blauwe Zaal), 20.30 uur
 17 juni Scheveningen, Theater aan de Haven, 20.30 uur

Stichting Dansproduktie

Laura Dean Dancers and Musicians

- Choreografie Laura Dean
 Dansers Angela Caponigro
 Laura Dean
 Peter Healey
 Monica Solem
 Perry Souchuk
 John Proto
 Musici Paul Epstein
 Michael Levine
 Peter Wetzler
 Belichting en techniek Mark Litvin
 Zakelijke leiding Jane Hughes Paulson

Music (1979)

deel I (11, 13 en 15 juni), deel II (12, 14 en 16 juni)
 Fragment uit een nieuw werk

- Choreografie en muziek Laura Dean
 Dansers en zangers Laura Dean - in blauw-groen
 Angela Caponigro - in oranje-geel
 Perry Souchuk - in beige
 Peter Healey - in blauw
 John Proto - in violet
 Monica Solem - in geel
 Musici Peter Wetzler, piano
 Paul Epstein, synthesizer
 Michael Levine, viool
-

Dance (1976)

- Choreografie en muziek Laura Dean
 Dansers en zangers Laura Dean
 Angela Caponigro
 Perry Souchuk
 Peter Healey
 Monica Solem
 John Proto
 Musici Peter Wetzler, autoharp
 Paul Epstein, autoharp

Boven: Laura Dean Dancers en Musicians. Op de voorgrond v.l.n.r. Peter Healey, Laura Dean, Monica Solem. Op de achtergrond v.l.n.r. John Proto, Angela Caponigro, Perry Souchuk. Onder: Stichting Dansproductie 'Vermiljoen'.

Laura Dean en de Stichting Dansproductie

De optredens van Laura Dean en de Stichting Dansproductie in het kader van het Holland Festival hangen nauw met elkaar samen. De choreografen van Dansproductie en Laura Dean houden zich bezig met één van de nieuwste ontwikkelingen binnen de moderne dans, de zogenaamde minimal dance. Onder minimal dance verstaat men een emotioneel, esthetisch bewegingsspel waarbij voortdurende herhaling van simpele bewegingsthema's met kleine, graduele veranderingen centraal staat. Uiteraard heeft iedere choreograaf binnen de minimal dance zijn eigen stijl; en omdat de term minimal dance door de choreografen als een ongenueanceerd etiket wordt ervaren, maken zij er zelf zelden gebruik van. Minimal dance is geïnspireerd op de minimal music van Amerikaanse componisten als Steve Reich en Philip Glass. In minimal dance en minimal music wordt het materiaal en de processen sterk beperkt. Het effect van deze beperkingen kan zijn: fascinatie, rust, maar soms ook verveling. Naast Laura Dean houden zich in New York met name Lucinda Childs en Andy de Groat met minimal dance bezig; zij hebben beiden met Robert Wilson gewerkt in *Einstein on the Beach*, dat in 1976 ook in Nederland is uitgevoerd. Lucinda Childs heeft daarna regelmatig voorstellingen in Nederland gegeven.

Van de kleine Nederlandse dansgroepen houdt vooral de Stichting Dansproductie zich met minimal dance bezig.

Laura Dean leidt tijdens het Holland Festival een workshop met de dansers van de Stichting Dansproductie. Omdat ze elkaar nooit hebben zien dansen, wordt pas tijdens de workshop besloten of Laura Dean een nieuw stuk met hen zal maken of een bestaand stuk zal instuderen. Beide groepen geven in dezelfde periode voorstellingen, zodat het publiek duidelijk met verschillen en overeenkomsten geconfronteerd kan worden. Dit initiatief is genomen om Holland Festival-voorstellingen van buitenlandse groepen minder geïsoleerd van de Nederlandse danskunst te laten plaatsvinden.

Laura Dean

Laura Dean (1945) studeerde bij de Nederlander Lucas Hoving, aan de School of American Ballet (de school van het New York City Ballet) en de High School of Performing Arts; later bij Paul Sanasardo, Martha Graham en Merce Cunningham. Zij danste in de groepen van Paul Taylor, Paul Sanasardo, Kenneth King en Meredith Monk. Sinds 1966 maakt zij ook zelf choreografieën. In 1971 vormde zij een eigen groep, Laura Dean Dancers and Musicians, die nu tot de gevestigde Newyorkse kleine moderne-dansgroepen behoort.

Laura Dean had in 1968 bij verschillende choreografen les gehad en gedanst, en choreografieën gemaakt met dagelijkse bewegingen als uitgangspunt, toen zij van New York naar San Francisco verhuisde en veel tijd besteedde aan 'sitting still'. Door stil te zitten en alle aangeleerde bewegingen van zich af te schudden ontdekte ze het draaien; draaien om je eigen as, zonder de ogen op een vast punt te richten zoals dat bij het draaien in het academische ballet wordt gedaan. Ze raakte gefascineerd door hypnotiserende beweging. Behalve draaien ging ze ook het herhalen van geometrische patronen, zoals cirkels, vierkanten, driehoeken en rechte of diagonale lijnen gebruiken.

Terug in New York maakte ze de volgende stukken, waarvan de titels aangeven welke beweging wordt gebruikt: *Stamping Dance* (1971), *Circle Dance* (1972), *Square Dance* (1972), *Walking Dance* (1973), *Jumping*

Dance (1973), *Changing pattern steady pulse* (1973) en *Spinning Dance* (1974). In al deze choreografieën wordt gebruik gemaakt van een beperkt bewegings-vocabulaire en strikte geometrische grond-patronen. De passen bestaan uit langzame en snelle loop-passen, schoppende passen, schuifelen, huppelen, en grote en kleine sprongen. De armen maken bewegingen die uitsluitend voortkomen uit de dansende voeten. De kostuums zijn meestal wit.

In tegenstelling tot veel moderne Amerikaanse choreografen die, vaak onder invloed van Merce Cunningham, hun choreografieën onafhankelijk van muziek maken, heeft Laura Dean de relatie tussen dans en muziek juist benadrukt. Van 1972 tot 1975 heeft ze veel samengewerkt met de componist Steve Reich en sinds 1970 schrijft ze ook zelf muziek voor haar dansen. Haar eigen muziek is net als die van Reich gebaseerd op herhaling en geleidelijke verschuivingen van akkoorden en korte motieven. De dansers nemen de ritmische impulsen in hun lichaam over en versterken de verbondenheid van de choreografie met de muzikale ritmen door te vocaliseren: Ha - Ho - Hey.

Na *Drumming* (1975) op muziek van Steve Reich heeft Dean haar choreografieën wat rijker aan beweging gemaakt en herondekte bijvoorbeeld het optillen van benen en zelfstandige armbewegingen. Haar laatste stukken zijn *Song* (1976), *Dance* (1976) en *Spiral* (1977); op het ogenblik werkt ze aan *Music* (1979).

Boven: Laura Dean.

Onder: Laura Dean Dancers and Musicians, scène uit 'Dance'.

Stichting Dansproduktie

Dansers en choreografen	Truus Bronkhorst Pauline Daniëls Bianca van Dillen Patrice Kennedy Margie Smit Angela Linssen, als gast
Repetitor	Helga Langen
Produktiemedewerker	Cilia Erens

Vermiljoen (1978)

Choreografie	Bianca van Dillen
Muziek	Steve Reich (Six Pianos)
Kostuums	Marianne de Jong en Pauline Daniëls
Decor	Pieter Dik
Belichting	Marcus Huend
Dansers	Truus Bronkhorst, Pauline Daniëls, Bianca van Dillen, Patrice Kennedy, Margie Smit, Angela Linssen

De karakteristieke manier van muziek maken van componist Steve Reich was een inspiratiebron voor deze choreografie. Het bewegingsspel verplaatst zich langzaam naar een cirkellijn, die midden op het toneel op enige afstand van de vloer is aangebracht. Rond, op en in deze cirkel worden verschillende bewegingen uitgevoerd. Door steeds grotere en snellere sprongen te maken beweegt de groep zich tenslotte weer van de cirkel af en eindigt rustig in een aaneengesloten rij.
Stichting Dansproduktie

Lopen (1979)

Fragmenten van een nieuw werk	
Dansers en choreografen	Truus Bronkhorst, Pauline Daniëls, Bianca van Dillen, Patrice Kennedy, Margie Smit
Muziek	Henk van der Meulen
Kostuum-adviezen	Leonne Hendriksen
Belichting en techniek	Marcus Huend en Helga Langen

'... De eerste daad bij het lopen is vallen, de volgende is het opvangen van het vallend gewicht en de derde is de voortzetting van de eerste twee in afwisseling en ritme ...'
uit: *The thinking body* van Mabel Elsworth Todd

Gezamenlijke, urenlange loop-ervaringen in verschillende omgevingen en onder verschillende omstandigheden waren uitgangspunt voor de voorstelling. Begrippen als binnen, buiten, continuïteit en uithoudingsvermogen karakteriseren dit theaterstuk, dat onder collectieve verantwoordelijkheid tot stand gekomen is. De choreografie en de muziek zijn in nauwe samenwerking gemaakt. In oktober zal *Lopen* als avondvullend stuk in première gaan.

Stichting Dansproductie

Laura Dean Dancers and Musicians.

Stichting Dansproductie

De Stichting Dansproductie is in 1977 opgericht om een kader te bieden aan dansers en choreografen die bij voorkeur in kleine groepen samenwerken en moderne dans als uitgangspunt nemen. De kern van Dansproductie bestaat uit vijf danseressen, Truus Bronkhorst, Pauline Daniëls, Bianca van Dillen, Patrice Kennedy en Margie Smit. Wanneer nodig, worden er per productie gasten uitgenodigd, zoals bijvoorbeeld een zesde danseres in *Vermiljoen*.

De leden van Dansproductie kenden elkaar van de ad-hoc producties *Systeem* (1976) en *Kwadraat* (1977); ook dansten de meesten van hen mee in de vrije productie *Kwadraat Vernieuwd* (1978).

De Stichting Dansproductie maakt programma's onder zowel individuele als collectieve verantwoordelijkheid. Het collectieve stuk *Systeem* werd in 1977 door Dansproductie overgenomen, het tweede collectieve stuk is *Lopen*. Individuele choreografieën zijn: '*109*' (1977), *San* (1978), *Plek* (1974) en *Vermiljoen* (1978) van Bianca van Dillen, *Come Out* (1978) van Pauline Daniëls, *Huis* (1979) van Margie Smit en *Circuit 3* (1979) met de delen *Luonnotar* (1977), *Volgende* (1979) van Truus Bronkhorst en *Komt zij niet van Magdalena* (1977), een solo voor Truus Bronkhorst van Max Dooyes.

De Stichting Dansproductie kampt met grote huisvestingsproblemen. Sinds het voorjaar 1978 probeert ze samen met het Mimeteater Termiek en het Griftheater subsidie te krijgen van de gemeente Amsterdam voor de verbouwing en huur van het Planciusgebouw aan de Plantage Kerklaan. Het is nog steeds niet duidelijk of deze subsidie toegekend zal worden, met het gevolg dat Dansproductie sinds de oprichting slechts met de grootste moeite repetitie-ruimtes heeft kunnen vinden.

Truus Bronkhorst (1951) begon haar dansopleiding bij Koert Stuyf in 1971 en studeerde in 1977 af aan de moderne dans afdeling van de Theaterschool in Amsterdam. Ze werkte mee aan *Kwadraat Vernieuwd* (1978) en maakte in april 1979 haar eerste choreografie bij de Stichting Dansproductie, *Circuit 3*. Ze werkt nu als docente aan de afdeling moderne dans van de Theaterschool.

Pauline Daniëls (1955) volgde verschillende balletopleidingen (o.a. Scapino Dansacademie), waarna ze moderne dans ging studeren aan de London School of Contemporary Dance (Graham-techniek) en in New York bij Merce Cunningham en Viola Farber. Zij danste vier jaar (1971-1975) bij het Rotterdamse Danscentrum. Sindsdien werkte ze mee aan *Systeem* (1976), *Kwadraat* (1977) en *Kwadraat Vernieuwd* (1978), waarvoor ze *Gasten & n.t.k.* maakte. Voor de Stichting Dansproductie maakte ze *Come Out* (1978). Ze geeft les aan de afdeling mime en de afdeling dansexpressie van de Amsterdamse Theaterschool.

Bianca van Dillen (1947) volgde haar dansopleiding bij de Scapino Dansacademie en danste twee jaar bij het Scapino Ballet. In 1967 en in 1976 studeerde zij in New York bij Viola Farber, Erick Hawkins en Nancy Meehan. In 1978 volgde zij de Gulbenkian National Choreographic Summer School van Robert Cohan. Choreografieën zijn onder andere *Evolu* (1971), *Nestwarmte* (1972), *Gaandeweg* (1974), *Plek* (1974), '*109*' (1977), *San* (1978) en *Vermiljoen* (1978). Ze werkte mee aan *Systeem* (1976), *Kwadraat* (1977) en *Kwadraat Vernieuwd* (1978). Ze is nu docente aan de afdeling moderne dans en de Scapino Dansacademie van de Amsterdamse Theaterschool.

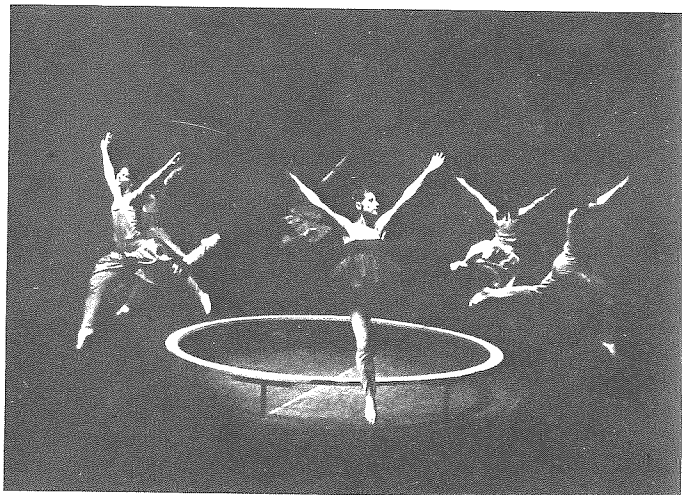
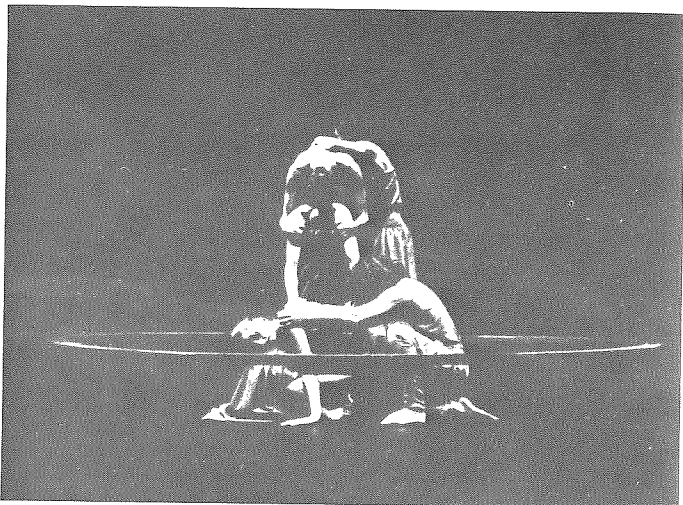
Patrice Kennedy (1954) studeerde in 1975 af aan de Rotterdamse Dansacademie. Ze werkte mee aan producties van het Stadstoneel Rotterdam en danste mee in het programma *Kwadraat* (1977) en *Kwadraat Vernieuwd* (1978).

Margie Smit (1953) volgde haar dansopleiding aan de afdeling moderne dans van de Theaterschool in Amsterdam. Ze werkte mee aan *Systeem* (1976). In oktober 1977 studeerde ze af met haar eigen werk *Avanti*. In januari 1979 maakte ze *Huis* bij de Stichting Dansproductie.

Angela Linssen (1954) studeerde in 1976 af aan de Rotterdamse Dansacademie, en volgde mime-lessen aan de mimeschool van Gerard leBreton in Parijs. Zij geeft les aan de Rotterdamse muziekschool.

Henk van der Meulen (1955) studeerde aan het Rotterdams Conservatorium. Hij maakte muziek bij de lunchpauze-voorstellingen van het Instituut voor Dramaturgie en componeert sindsdien regelmatig voor theater. Hij werkte samen met Annemarie Prins (onder andere bij *De heilige Johanna van de abbatoirs* van B. Brecht); hij schreef in opdracht van het Instituut voor Theateronderzoek samen met Judith Hertzberg het muziektheaterstuk *De val van Icarus*. Hij speelde in het ensemble Hoketus, componeerde in opdracht van het VU-kamerkoor en het ASKO-ensemble.

Nancy de Wilde

Stichting Dansproductie 'Vermiljoen'

**Lees ook het HOLLAND FESTIVAL-magazine.
Een leesbaar kunstmagazine en waardevol souvenir.
Alle achtergronden plus agenda van dag tot dag.
In elke kiosk voor f 3,-.**
